

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:		Felolvas szerkesztő:	Főmunkatárs:	Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint.
Egész évre	4 frt	Fehér János.	Révész Lajos.	Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt, ezenül minden megkezdett száz szónál 50 krral több.
Fél évre	2 „	Kiadóhivatal: a turoc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.		Lapunk számára hirdetőket elfogad a „Reuter újságírók és a Magyar Távir. Iroda” hirdetési irodája Budapest, Grantovics utca 1. szám.
Negyed évre	1 „	A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségbe, hirdetések és előzetesek a kiadóhivatalra címezve Turoc-Szt.-Mártonba küldendők.		

Az iskola-felügyelet.

A közoktatási kormánytól kezdve, az egész tanügyi világ foglalkozik az iskola-felügyelet reformjával. A kir. tanfelügyelők egyenesen megvannak bízva e tárgyban teendő javaslatokkal. Nem akarjuk éppenséggel elítélni a tanügyi kormányt ezen fontos ügyben tett iniciatíváját, de némi aggályunk van a várt siker elérését illetőleg. Ugy gondoljuk, hogy ilyen fontos kérdésben a tanfelügyelői kar véleményezésén kívül meg kellene hallgatni a tanügyi világot is, aztán meg a munkálatokat a teljes nyilvánosság előtt kellene végezni. Mert elvégre is az ország lakosságát a maga egészében nagyon is közvetlenül érdeklik az ily természetű újítások, s így joga van az egész közönségnek előre tudnia, miért akarnak reformot, s mit akarnak az újítással elérni.

A nagy közönség, mely az iskolai ügyeket és érdekeket közvetlenül nem tanulmányozhatja, legeslegesőzör mindenesetre arra kíváncsi, hogy tulajdonképpen szükséges-e az iskola-felügyelet reformja, s ha igen, miért? Ennek a tisztába hozása után ismét a a kérdés következik, hogy az iskolafelügyeletterén kicsoda új célokat akarunk elérni. Ha mindezt tisztába hoztuk a magyar társadalom előtt, a közönség csak akkor fogadhatja teljes megnyugvással a bekövetkező konkrét újítást, s csak így remélhetik az új intézmények az egész közvélemény hathatós támogatását.

Hogy miért szükséges az iskola-felügyelet reformálása, azt a laikus közönség tájékozásául a következőkben mondhatjuk el röviden:

A tanítószag munkája egész nemzedékek szellemi, erkölcsi, sőt gazdasági életére is kihatással lévén, ilyen nagy fontosságú munkák munkáit a legközelebbi és legszigorúbb szakfelügyelet nélkül hagyni nem szabad. Mert bármily lelkiismeretes, bármily kötelességtudó legyen is a tanítói osztály, pusztán az egyesek jóakarata, kötelességérzetére bízni ily dolgot nem lehet. Intézménye biztosított kell arra, hogy a tanítók mindegyike az ismert lehelye-

sebb módon s a legnagyobb lelkiismerettel végzi kötelességét.

És ez a biztosíték a jelenlegi viszonyok mellett csaknem teljesen hiányzik. Az iskolák mai helyi hatóságai — a legtöbb helyütt — semmi kvalifikációval sem bírnak arra, hogy a köznevelés belső menetének helyes irányú szabályozására befolyhatnának. A közigazgatási és egyházi helyi hatóságok éppen úgy, mint az iskolazékek és gondnokságok az iskolának csak külső ügyei rendben tartására lehetnek hivatva. Magára a nevelés- és oktatásra való befolyásuk több karral jár mint haszonnal, mert sokszor nem a lelkiismeret határozottsága, hanem a laikus beleokoskodás önkénykedése, vagy a személyek iránt táplált rokon- és ellenszenv megnyilatkozása jellegzi működésüket. A megyei kir. tanfelügyelők pedig, még ha egyől egyig a legkíválóbb szakferfiak volnának is, meggyűjűk nagy terjedelménél fogva, mindezeknek a helyi tökéletlenségeknek a megváltoztatására fizikai lehetőséggel nem rendelkezhetnek.

Tehát az iskola-felügyelet reformálása szükséges. De kérdés miért most; mily célok lebegjenek hát előttünk az intézmény reformálásánál?

A mai állapotoknak imént vázolt képe adja meg reá az irányt.

Az iskola-felügyelet reformálásánál célunk háromféle lehet: 1. közvetlen és gyakori ellenőrzés által biztosítottakat nyerni az iránt, hogy minden iskola minden tanítója a neveléstudomány színvonalán álló becsületet kötelességgel teljesít; 2. hogy laikus tényezők az iskolát, illetőleg a tanítót nem zavarják, nem zavartatják ilyen munkájukban; 3. hogy az ország összes népiskoláiban a magyar nemzeti érdekek lelkiismeretes ápolásra találjanak.

E célok elérésére pedig a következők szükségesek mulhatatlan.

A lehetőleg legapróbb területek képezzenek iskolafelügyeleti kört, hogy e kör felügyelője a lehetőség szerint, ügyszólván mindennaposan tesse az iskolátogatókat.

E felügyelő csak olyan hosszabb ideig

szolgált érdemes tanítókból neveztesse ki, a kiknek a tanítószag körében ismert nevéik van arra nézve, hogy szavuk, véleményük, utasításuk az elismert szaktekintély súlyával bírjon.

A felügyelő a helyi hatóságoktól teljesen független helyzetű legyen, sőt állása, főlé helyeztettségek mindezeknek, a kiktől az iskolák belső szakügyeire való rendelkezési jog megvonandó s a szakfelügyelőkre, illetőleg ezek testületére ruházandó.

A nemzeti érdekek szempontjából viszont elengedhetetlen, hogy az összes iskolák: államiak, községi, felekezeti és magániskolák, ugyanazon felügyeleti kör területén, ugyanazon egy felügyelő rendelkezése alatt álljanak.

E végből legegyszerűbbnek mutatkozik az összes iskolákra az állam-költéségen nevezni ki állami iskola-felügyelőket, a kiken kívül ne törjön meg a módosítandó törvény semmi néven nevezendő más helyi szakfelügyeletet.

Ha már az iskolák államostását ez idő szerint kivihetetlennek tartják financiális kérdések miatt, annyit meg kell tennie az államnak, hogy legalább az iskolai felügyelet szerveztessék államköltségen, az állami érdekek szigorú megóvása szempontjából. Ennyit megtenni kötelessége az államnak: meg joga is van ahhoz, hogy e haza földjén bárki tartson is fenn népiskolát, az az állam felügyelő közegének közvetlen rendelkezése alatt álljon a nevelésköztetés irányára nézve.

Csak röviden vázoltuk ezekben az irányelveket, miket az iskolafelügyelet reformálásánál szem előtt tartandóknak vélünk. Tettük ezt nemcsak a közönség tájékozása végett, melyre pedig szintén súlyt fektettünk, de különösen azért is, hogy felhívjuk rá a tanfelügyelői karnak s a közoktatási kormányra figyelmét.

A „szegény“ paraszt.*)

Mindenk meg van a maga divatja; egy időben divat volt a takarékpénztárakat, mint a hitel keresőket az uszortól megmentő intézményeket dicsegetni, ma pedig divatban van ugyanezen takarékpénztárakat ócsárolni

*) A „Magyar Pénzügy“ I. évi 26-ik számából.

A „FELVIDÉKI HIRADÓ“ TÁRCÁJA.

El ne temessetek.

(Paródia.)

A halas tó partján,
A bús fűzek alján,
Jegenyék tövébe,
Hogyha meg nem halok: —
El ne temessetek,
El ne sirassatok,
A síromra halmat,
A végibe fejtát,
Semmit se rakjatok.

S ha a szabóm mégis
Rám találna lesni,
Savó fél szemével
Meg tudna könnyezni:
Akkor a sírjára,
Sírja közepére
Ültessetek két szal
Mauthner féle dínyét.

Znífi Sándor.

Történelmi pikanteriák.

— Ösnyáink toiletté-titkai. —

Bocássanak meg tisztelt hölgyeim, ha kiméletlen kezekkel, óskorban élt dedányaink toiletté asztalaiknak titkaiból egyet mást a nyilvánosság elé hurcolok.

Mentsen ki az, hogy nem az indiskréció csuf, sárga üvegén keresztül szemléltem a dolgokat, hanem a tudás és tudni vágyás tiszta kristályú prizmaik keresztül, mely szinez ugyan, de nem nyagyt.

Nem csufolódni akarok; hanem mesélni.

Mesélni egyet mást, mit a régen mult idők asszonyairól a tudomány számunkra megőrzött.

Különbben is úgy hiszem, hogy az egész hölgyvilág iránt való meleg érdeklődésem mellett tanuskodik az, hogy nemcsak korunk úde szépségei, hanem régen porra és hamuvá vált ösnyáink is érdeklődésem tárgyát képezik.

Imhol a meséim.

Schesch Teta, az első egyiptomi királyné anyja, tehát az első királyi anyós, az ó-világ leghíresebb szépsége volt.

De minden mulandó lévén a földön, az ó dus fekete hajfűrtjei közé is ősz szájakat lopott az idő.

A hiu királyné szívét fájdalom szorítja össze az őregség eme első jeleire. Könyaztatta arccal sokáig bámul maga elé, majd ingerületen kiált fel »nem akarok még megvélni!«

Összehívatta udvarának összes papjait s így szólt hozzájuk:

— Mágusok! azt mondjátok, kezetekben élet és halál, ismeritek a természet minden titkait, búvszereitek csodákat művelnek, mutassátok meg tehát és készítsetek nekem oly szert, mely eltünteti fejemről ősz hajszálaim.

Hajlongva távoznak Egyiptom bölcsői s művészei.

Hét nap és hét éjjel maradtak bezárkózva vegyi műhelyeikben és a nyolcadik napon a királyné fekete haja fényesebb és tündöklőbb volt, mint valaha.

Az ebédnél a királyné veje nem fojhatta el bámulatát s mosolygó bókkal jegyezte meg.

— Asszonyom, ön még ma is Egyiptom legszebb asszonya.

Ez az első udvarias vő és ez az első hajfesték története, melynek receptje évszázadokon keresztül forgott közkezen Egyiptom előkelő hölgyeinél. Ez egyszersmind az első recept, melyről az orvos-tudományok történetében említés tétetik.

Az egyiptomi udvarhölgyek szerelmi kalandjaiból izlettőt ad a biblia, hol el van mondva, mikép akarta a császári királyi kamarás és főpohárnok neje, Potifárné, a tapasztalatlan Jozsefet búvárlójába keríteni.

Én csak annyit akarok elmondani, hogy mily átalakulásokon ment át Potifárné arca, mielőtt a szerelmi légyottra sietett.

és úgy tünteti fel, mint amelyek folyvást lesben állanak és hiuz-szemekkel várják az alkalmat, hogy a szegény parasztot megkárosíthassák. Beszélnék törvényellenesen kirott kamatokról, különböző címeiken szedett kezelési díjakról, sőt még arról is, hogy a vidéki pénzügyezetek leginkább akkor szorítják a kölcsön visszafizetésére a szegény parasztot, midőn a pénz dolgában meg van szorulva.

Különösen a »leflyt gazda-kongresszus« alkalmával — persze az egyedül üdvözítő hitelszövetkezetek érdekében — halmozták el a vidéki takarékpénztárakat efféle vádakkal és nem akadt senki a gazdák közül, akit a saját tapasztalataira való hivatkozással védelmére kelt volna a takarékpénztáraknak. Hogy pedig miként bántak el a vidéki takarékpénztárak azzal az úgynevezett szegény paraszttal, ezt jobb lenne a vádaskodóknak nem feszegetni. mert ha a takarékpénztárak a jogos önévédelmében a világ elé tárják annak a bizonyos »szegény« parasztnak a jellemét, ez köznépek erkölcsiségét és műveltségét nagyon szomorú színben fogná feltüntetni. A dolog voltaképpen úgy áll, hogy nem a takarékpénztár csapja be a szegény parasztot, hanem megfordítva, a »szegény« paraszt igyekszik a vele jóttevő, őt az uzsora karjai közül kiszabadító takarékpénztárt a hol és a hányzor csak lehet, megkárosítani. E részben a mi köznépek szinte csodálatos képességeikkel van felruházva és furlangja annyira szövevényes, hogy azon a népet már közelebből ismerő takarékpénztári igazgatók is csak ritkán képesek keresztül látni. A váltánygálásban a falusi köznép már jóformán gyakorlottabb, mint akárhány nagyvárosi szedelgő; a vagyonátudázás, csere-bere, hamisnév bemutatása, az aláírás eltárgadása ma már annyira gyakori esetek, hogy fel sem tűnnek és a takarékpénztár vezetőinek ugyan-csak leleményeseknek kell lenniök az efféle fogások elhárítására alkalmas módokat kidolgozásában. A legtöbb vidéki takarékpénztár e célból az utóbbi időkben azt a szokást alkalmazza, hogy csakis a községi előjáróság, illetve a jegyző és községi bíró által kiállított igazolvány ellenében szavazza meg a kért hitelt és fogad el váltóátlírástokat, de ez az eljárás sem sokat ér, mert a »szegény« paraszt túljár a bírón, a jegyző, sőt a pap eszén is és ezek közelébe dacára gyakran rászedi a takarékpénztárt.

A sok közül álljon itt ennek bizonyítékául néhány példa: Egy községben, mint rendszerben minden magyar községben, sok Tóth nevű parasztagazda lakik. T. Tóth István uram vagyonos parasztagazda, F. Tóth István pedig már elitta mindenét és mindössze egy rozoga házból áll összes vagyon. Utóbbinak sikerül — hogy bizony nem, azt ő tudja — a községi előjáróságtól oly bizonnyat kivenni, amellyel igazolják, hogy T. Tóth István egész telkes gazda, adóssága nincs, s akár két-háromezret forintig hitelképes. A T. betűből nagyon könnyű F. betűt csinálni, amit F. Tóth István meg is cselekszik s az ekként meghamisított bizonnyalattal beállt a takarékpénztárba, csak 300 forintotcskát kér kölcsön, amit persze a bizonnyal alapján legott megszavaznak és kifizetnek. A takarékpénztár csak 4 hó múlva ébred annak tudatára, hogy F. Tóth István uram és feleségén 30 frtot sem lehet behajtani. Az okmányhamisítót az intézet elzárathatja, de a 300 frtot is felrhatja a behajthatatlan követelések számlájára.

Másik faluban három Nagy János lakik és pedig idősb Nagy János aro, ifjabb Nagy János fiú és legif-

jabb Nagy János unoka. Mind a három egy telken lakik, de a birtok a telekkönyvben ifjabb Nagy János nevére van írva. Ez az ifjabb nagy János — tehát a telekkönyvi birtokos — beállt a jegyző úrhoz és bizonylatot kér arról, hogy neki ingatlanai vannak, sőt megszerzi a hitelsített telekkönyvi kivonatát is. Ezekkel felszerelve, nem ifjabb Nagy János, hanem legifjabb Nagy János megjelenik a közeli város takarékpénztárában, 200 frt váltókölcsönt kér és kap, miről a váltót ő és felesége aláírják. Négy hó múlva a váltó lejár, az elfogadó nem fizet, a takarékpénztár ovatol és pert indít ifjabb Nagy János ellen, a ki azonban kifogásokkal él és tagadja, hogy a beperesített 200 frtos váltót aláírta volna. És a törvényszék igazat ad alperesnek, mert a váltón levő aláírás egy cseppet sem hasonlít ifjabb Nagy János akombákomjához, mivel a váltót nem ő, hanem legifjabb Nagy János, aki egészen vagyontalan, írta alá.

Érdekes a következő eset is. Egy szegény paraszt jelzálloggal biztosított 600 frttal volt adósa a takarékpénztárnak. Egyszer az illető beállt az igazgatóhoz, nagyokat köszön és töviről-hegyire elmondja, hogy nagyon jó áron vennie meg a takarékpénztár követelésével megterhelt birtokát egy ember, ha a birtok tehermentes volna, mivelhogy máskép a vevő szóba sem áll vele. Ezen pedig, úgymond, könnyű volna segíteni; itt van a falujokból Faragó Kiss István meg Muszaj Kovács András, mindkettő féltelkes gazda, ezek készek a 600 frttal a kezességét elvállalni, ha a nagyságos urak váltókölcsönre fordítanak át a jelzállog-kölcsönt és a váltó ellenében kiadnák a törlési engedélyvel ellátott jelzállogos kötvényt. Az igazgató urak tanakodnak és mivel a 600 frt az adós rossz földjének értékével gyengén van fedezve, annál kevésbbé idegenkednek az adós által óhajtott pénzügyi művelettel, mivel a községi előjárósági bizonnyalattól és a felmatott telekkönyvi kivonatokból alaposan meggyőződnek arról, hogy a váltókezesek fel-lépő Faragó Kiss István és Muszaj Kovács András csakugyan fél-fél tehermentes parasztelek birtokosai. A váltó tehát kiállítottik, aláíratik, azo visszakapja a jelzállog-törlesztést engedélyező nyilatkozattal ellátott kötelevényét és a takarékpénztár emberei szentül megvannak győződve arról, hogy ezt az ügyet humánusan és az intézetre nézve is előnyösen intézték el. De a váltó lejár, fizetés nem történik, sőt nincsenek perelhető váltókötelezettek sem, mivel az elfogadó és kezesi időkben eladták birtokaikat és azok árát a szűrűjába rejtve, Amerikába vándoroltak.

Számos, a felsoroltaknál is furlangosabb eseteket lehetne még elmondani annak bizonyítékául, hogy a mi »szegény parasztjaink« — tisztele a kivételnek — bizony nem csinálnak lelkiismereti kérdést a takarékpénztár megkárosításából. Jó lesz ezeket figyelembe venni ama vádaskodóknak, akik önzésből vagy sértett önértékből a vidéki takarékpénztárak jó hírnevének lerontására törekvesnek, nem véve figyelembe, hogy ha ezek az ócsárolt pénzügyezetek nem léteznének, nem a szegény paraszt szedné rá a hitelezőt, hanem a szegény parasztot fosztaná ki mindenéből az uzorás hitelező.

L. H.

takarékpénztári tisztviselő.

Kiállítás hiénák.

Erdősen készülünk a millennium megünneplésére az országos kiállításban. Ha az ezredéves nemzeti ünnepe

szóba hozott egyébb alkotások és tervek elpoványodnak is, a kiállításon egész erővel dolgoznak és az előhaladás építkezésekben, berendezésekben már oly mérvű, hogy az országos tárlatot késégkivül meglehet nyitni pontosan és fényesen, amint kívánja és előmozdítja ezt a sikert minden jó hazafi.

Már meglehet állapítani, hogy az ezredéves kiállítás sikerülni fog, mert mindenben meg vannak erre az előzetes feltételek és a mi különösen a természetesen előzőleg dionálói igaz kiállítást illeti, a tárlatnak e részében biztosítva van az egész ország számottevő ipari tényezőinek részvétele és az, hogy a kiállítás a legmagasabb ambícióval mennek erre a versenyre, mely egyúttal a fölemelő ünnepek színtere is, a bemutatása egy viszonylagos ezredéves küzdelmes haladásának és a próba arra, hogy meg tud már állani az ország a maga lábán, csak legyenek kormányfőirai és törvényhozói, akik a közgazdasági önállóságot követelni és elérni tudják.

Bizonyára ennek a törekvésnek szolgálata vezette az ország gyárosait és iparosait, mikor súlyos anyagi helyzetükhöz képest nehéz és nagy áldozatokhoznak az ezredéves kiállításra, mert azt akarják, hogy a megjelenésük egyenként és együtt impozáns legyen és hogy elérjék a kettős célt, melyet oly helyesen szem előtt tartottak. Azt, hogy a magyar ipart a maga nem kicsinyelhető értékében mutassák be a külföldnek, mely kétségtelenül tömegesen lesz képviselve az ezredéves kiállítás látogatói között és azt, hogy a magyar ipart bemutassák — a magyaroknak, kik még mindig elbújtak vele szemben és előnyt adnak a külföldi készítményeknek.

Nagy szolgálat az, melyet a magyar iparosok tesznek ezen a kiállításon a közérdeknek és ezt természetesen méltányolni fogja a kiállítási igazgatóság, méltányolni fogják a zsűrik teljesen önkényt, mindenkinek az érdeme szerint és az őt megillető mértékben, anélkül, hogy bárkinek is szüksége lenne valami közvetítésre, protekcióra, vagy éppen holmi milleniumi irodák, lapok támogatására, melyek már is gombamódra teremnek a fővárosban, hogy mindenféle címeken kiszolgálják a hiszékeny közönséget.

Mire megnyílik a kiállítás és megkezdődik Budapestre a remélt népvándorlás, az ottani rendőrség kifüggeszti megint azokat az ösmert táblákat, melyekről feltűnő betűk hirdetik a világ minden nyelvén hogy: »Övökodjunk a zsebmetszőktől.«

De mi már most kifüggesztjük ezt a táblát és nem hangsúlyozhatjuk eléggé az érdekeltek előtt, hogy az istenért: övökodjanak már is azoktól a zsebmetszőktől, kik frott és nyomtatott körlevelekben ajánljak azok az érdekeik képviselésére, kitüntetések szerzésére és mindenre, amivel előleget, pénz eszkamotirozhatnak ki a zsebeikből.

Messze vagyunk még a kiállítás megnyitásától, de a tolvajok és szedelgők már is megjelentek az ő hancartériukon, ahol megtámadják a becsületet és hiszékeny közönséget. Egymásra akadnak a fővárosban a kétes értékű vállalatok, melyek a kiállítóktól megszaroalására pályáznak, följánlván szolgálataikat, hogy a kiállítandó tárgyak számára, a legjobb elhelyezést, az eladást, a kitüntetést biztosítják és ezért nem kérnek sokat, csak valamely szeryny jutalékokt és egy kis előleget; mert jól tudják ezek a szedelgő gazok, hogy semmi szolgáltatást nem képesek tenni, hogy tehát csak egy bizonyos

Jeruzsalem elpusztulásáig alig van lapja a zsidók történetének, mely az asszonyi kendőzés ellen keserű kifakadásokat nem tartalmazna. Mennyi keserűség szól Jezseki proféta szavaiból, melyeket Izrael leányához intéz: »Lám, mikor ők jöttek: fűrődtél, bekentem magod szépitőszerekkel, hogy diszítsd magad az ő tisztelettükre...«

Ugyanitt a courtsaneokhoz hasonlítja az így címőzött kölgyet, jelölő annak, hogy a társadalom ezen osztálya már akkor is megkisért mestersége bajakkal hatni a környezetre.

Sok minden megváltozott azóta, de a courtsaneok ma is a régién.

Micsoda Izrael a bibliában, hogy a szegény szerencsétlen Jóbnak leányát kendőző fazéknak (Keren hapuch) nevezi a történető. Amaz a szemétdomb posványában fekélyektől borított testének fájdalomait iparkodik csillapítani; amaz asztala előtt ül és festi arcát, hogy Izrael ifjuságának tetszését kinyerje.

Ahasver, a nagy király bővelkedett mindenben. Voltak országai, alattvalóinak száma millió, kik csak szemének mozdulatait lesték, vagyonának se szere se száma.

Környezetének hölgyei mindent elkövettek, hogy melábús arcára egyetlen mosolyt lophasanak. És a

A tudomány kutató zemei előtt nem maradhatott titokban, hogy a Hennevirág piros gyökéjének porával, piros rózsákat festett arcára, melyet előbb vízben permazett illatos balszamokkal megmosott. A piroság környékét a Henna fehér virágjának porával lilomfehérre mázolta. Előttünk ismeretlen összetételű kenőcs megadta ajkainak korall piját. Haját illatos olajban áztató, majd kondorító egy külön e célra készült eszköz.

Téglétyt vett elő, mely kén-antimon volt, ezzel bekente szemhéjait szélét, hogy a szembogar fénye tündökösebb legyen. Csak aztán kelt fel toiletté asztala mellől, hogy aranyval átszőtt fényes, nehéz mezt magára öltse, melyet illatos virágvezzekkel áztattott.

Nemcsak Potifárné, hanem összes kortársnő is készültek így a Campagnera, melynek vegcéjja egy férfiszív meghódítása volt.

A régiségbuvarok megtalálták az edényeket, melyekben székítős szereket tartak Egyptom hölgyei, és azoknak praktikus alakja bizonyosagot tesz ez irányu nagy képzettségük mellett.

A Tigris és Euphrát közti völgy nemcsak az emberiség bölcsője, hanem az asszonyi hűség is.

Az Isten választott népe Izrael, mely már itt kezdte történelmi szereplését, asszonyainak s leányainak

szépségéről már a történelem előtti időkben is híres volt. Csakhogy az egyszerű nomád nép hölgyeinek még nem volt alkalmuk, hogy elsajátítsanak oly dolgokat, melyek már Egyptom nagyvilági hölgyeinél általános használatnak örvendettek.

Az isteni gondviselés azonban az asszonyokról sem feledkezett meg, rabságba vitte Izrael népet Egyptomba, hol azután Juda leányai urnőiktől sok mindent megtanulhattak, s a sűtés és fonás mellett különösen hajuk sűtését és fonását s arcuk kendőzését is.

S mikor ütött a szabadulás órája, ha mindenüket Egyptomban hagyták is, s csak a legszükségesebb holmijukból készült batyut vették vállaikra, a keleten tézstán kívül, e batyuban a kendőző szerekből is akadt egy-egy téglélyel, amit, kelet asszonyainak hűségét ismerve furcsának senki sem fog találai.

Negyven esztendő bolyongás következett a pusztában, negyven kínos, inséges év, és a nyomoruság e nehéz napjaiban is, ha megpihentek a zsidó nők, előszedték festékeiket, s kipirostított arccal táncoltak lopva, Mózes háta megett, az aranyborjú előtt.

És mikor megérkeztek a tejjel-mézzel folyó országba: még a honalapítás vége alig van befejezve, szomszédaitól, a megvetett »gojoktól« már is eltanulják, amit Egyptomban nem tudtak, hogy kell a haját kondorítani, mivel kell a homlokot bekenni, hogy tündököl legyen?

nekik: az az előleg, a mit ki tudnak zsarolni egy-egy híd és hiszékeny embertől.

Az avyattobba kiállított már tudják, a többiek pedig végképp tudomásul, hogy az országos kiállításon nincs szüksége protekcióra senkinek, sem a tárgyai elhelyezésénél, sem a zsúri ítélkezésénél, sehol. Ha valakinek jogos kívánságai vannak, forduljon azzal a kiállítási igazgatóságához, mely mindenben eljár kötelességből és maguknak az érdekelteknek megteszt minden lehető szolgálatot, de természetesen elvből vissza kell, hogy utasítsa mindazoknak a szédelőnek követését, kiket találon csak kiállítási hiánoknak lehet nevezni, és akikre a fővárosi rendőrségnek kötelessége ügyelni, nehogy folytathassák aljas kalózkodásait.

Jól megértésk hát az iparosok: semmi, de semmi közbenjárásra nincs szükségük, legföllebb a kerületi bizottságokra, vagy a saját helyi bizottságaik támogatására, a mely nem kerül egy krajczárba sem. Éj ha e szerint akarí, akárminő ürügy alatt az iparosokhoz fordul, ha szolgáltatni ajánlhatja pénzért, vagy ingyen, ha szaklapot, kiállítási közlönyt, vagy reklámot kínál: nehogy lépne menjenek és bár csak egy forintot is kidobjanak képzelt szolgálatok fejében. Ellenkezéleg, még azzal se elégedjenek meg az üldözött kiállítók, hogy félre lökik a fosztogató nyomtatványokat vagy írásokat, hanem küldjék azokat vagy a kiállítási igazgatóságához, vagy a kerületi bizottságaikhoz, melyek kötelességükhöz képest üldözteni fogják a szerencsét próbáló hiénákat és lehetetlenné teszik nekik, hogy áldozatok kerüljenek a kőrmék közé.

Nagy fontosságú dolog, hogy ezt az óvat tudomásul vegyék és kövessék a vidéki kiállítók, mert a hol az ezredéves kiállítás iránt elkedvetlenedés mutatkozott, mindentűn az 1885-ik országos tárlat drága emlékeire hivatkoznak az iparosok és kizsákmányoltasának ismétlődésétől féve, inkább távol maradtak most egészen. Egyszerűen rajtuk áll pedig, hogy megörizzük magukat a zsebmetszőktől, főleg mert azok csak levelekkel férnek hozzák és csak rajtuk áll, hogy ne kotorázhassanak a zsebeinkben.

Egy elvet tanuljunk meg az érdekeltek közönség és ezzel meg van védelmezve minden szédelgés ellen. Az civ az, hogy a kiállítási igazgatósága és a zsúri előtt minden egyes kiállító képviselheti önmagát legjobban a saját becsületes értéke szerint, hogy tehát csak elrontja ügyét, ha akármielyen jogosultakra, képviselre bízza magát, mely költséges és megszegényítő is. Mert végre is kinöhettünk volna már abból, hogy a vakmerő zsebmetszők lefözzenek bennünket és a mi pénzünkön ivott pezsgő mellett kikacagják a bolondságunkat.

Lapszemle.

A független és a fizetett magyarizátorok állandóan azt kúrtöltik a világba, hogy a nemzetiségi kérdés Magyarországon már teljesen el van intézve, hogy itt, néhány »ágitátoron« kívül, mindnyájan elégedettek, sőt a chauvinista hazug emberek már azt is beszélik, hogy itt nemzetiségi kérdés általában nincs is, hogy itt csak egyetlen egy magyar nép van a »idegen nyelvben beszélő polgárok« bizonyos száma. És sokan annyira belelítették magukat ezen hazugságba, hogy ennek már maguk is hitelt adtak s azt hazudták önmaguknak, hogy »a magyar állam« már itt van az egységes nemzeti állam összes föltételeivel.

Nagy király őrésnek érzé az egész világot s főképp őrésnek érzé szívét.

Ábrándos szívűben a tisztá szerelm vágya kél és nincs aki betöltsé. Nem keres vagyont, előkelő öszszeköttétést, (oh boldog kor) hanem keresi a tisztá, igaz, ideális szerelmét — és nem találja.

Végre bölcséi tanácsát követve kihirdetetti, hogy egy év leforgása alatt országának összes hajadonjai előtte megjelenjenek, s ki szívét megnyeri, királyi nevéje teszi.

Mire kellett egy egész esztendő? kérdezik önök hölgyeim. Az akkori írók megadják rá a választ. Egy év kellett ahhoz, hogy korának hajadonjai előtte megjelenjenek, s ki szívét megnyeri, királyi nevéje teszi.

És ime, a történelem példája megtant, hogy az egyszerű és a mesterkéletlen báj többsét ér minden kendőzésnél. Az iskolázásban nem részesített zsidó hajadon, Eszter nyeri meg a király szívét és neje lön.

S a nemzetiségi kérdés, ha mindjárt elnyomva, eltitkolva is, itt van teljes terjedelmében, ki nem olta, el nem rendezve, s a nem magyar nemzetiségek érlelyebben mint valaha, keresik megbecsületesített s meggyalozott jogukat. S ezen visszhang nem fog elcsendesedni, törjön ki bármilyen terrorizmus, s teljenek bár meg az összes új s régi börtönök a nem magyar nemzetiségek vezérferriával s védőivel.

A józan politikuskok rég elismerték, hogy a nemzetiségi kérdés nemcsak Magyarország, hanem az egész monarchia belpolitikájának legnehézebb problémái közé tartozik. 1861. évi július 21-ről kelt királyi kézirat is elismeri ezt, a midőn kimondja: Továbbá szükségesnek tartjuk a felső s a képviselőház tagjait fölhívni, hogy részint a királyi előterjesztéseink, részint az országgyűlés határozata folytán oly törvény tárgyalásához lássanak, a mely magyar királyságunk nem magyar nemzetiségű lakosainak jogait, s úgy nyelvéük s nemzetiségük fejlődését, valamint a közköormányhoz való viszonyaik terjedelmét határozottan s világosan formulázva tartalmazza.

S az országgyűlés 1861. évi augusztus hó 10-én a Deák-féle feliratról a többi között kimondotta: »Mi azonban tudjuk, hogy a mindinkább kifejődő nemzeti érzelme figyelmet érdemel, s hogy nem lehet azt a múlt idők s régibb törvények mértékével mérni. Mi nem felejdük el, hogy Magyarország nem magyarrajkú lakosai szintén Magyarország polgárai s készséggel akarjuk törvény útján biztosítani mindazt, a mit e tekintetben érdekük s a haza kőzvéja követel.«

Ezen ünnepélyes ígretet »a nemzetiségek egyenjogúsításáról« szóló 1868. évi 48. t.-cikben kellett volna beváltani. A nem magyar nemzetiségek soha sem mondták igazán, hogy ezen törvényvel teljesen meg lettek volna elégedve, annál kevésbé, minthogy határozatai épenséggel nincsenek »határozottan és világosan formulázva« s éppen azért zágt teret nyújtanak az önkényes magyarizátra, ezen törvény azonban legáltalában a megérthetés s kibékülés lehetőségére nyújtott alkalmat, ha lelkiismeretesen betartották volna s ha a kormány élén álló férfiak a legelső magyar embereknék, gróf Széchenyi Istvánnak s Deák Ferencnek intenciói szerint legalább egy kis jó akaratot mutattak volna, ahhoz, hogy a nem magyar nemzetiségekkel szemben méltányosak s igazságosak akarnak lenni.

Ha ezen törvény, megalkotójának szemlében lett volna fölfogva, s keresztül véve, ezzel nem lett volna ugyan végleg a nemzetiségi kérdés elintézve, de bizonyára sok belső zavar s nyugtalanság maradt volna el. Elismerték ezt a románok is 1892. évi Memorandumukban. Ezen jóakarat azonban nem volt meg, — ellenkezéleg a törvényt rosszakaratulag magyarizáltak s vakmerő módon lábbal tiporák; papírosra került s papírosan maradt. Egyes határozataim már csak hogy soha nem voltak bevezetve az életbe, de a későbbi törvényekkel s rendeletekkel éppen teljesen tönkretörtettek.

Azok, akik jó pénzért tesztetik a hírnevet a külvilágba, nem szűnnek meg bizonyos dőlyfősséggel hirdetni azt, hogy hol van a világon a nemzetiségeknek annyi jog biztosítva, mint Magyarországon, a nemzeti ségi törvényben!

S ez vastag csalás és ámtítás, minthogy erről a praktikus élet mit sem tud. Mások ismét azt mondják, hogy ezen törvényt tulajdonképen nem lehet keresztülvinni s azért mint ártalmatlan s veszedelmes el kell távolítani, jöllehet nincs bizonyították arra, hogy hol és miként győzödték volna meg keresztülviteléről, magától értődik, a későbbi említett törvényekkel szemben.

A mint monda volt, a nemzetiségi törvény a mai formájában távolról sem fejezi ki a mi kívánalmainkat, de annak keresztülvitele kétségtelenül mérsékelte volna az ellentéteket. A nemzetiségi kérdés erősen kopogtat az ajtóra, a nem magyar nemzetiségek hangosan követelik jogukat s a minap is a fővárosban, az ország színe előtt nyíltan a nyilvánosság elé léptek panaszaikkal. Vajjon az irányadó körök képesek lesznek-e fölfogni s megbecsülni ezen patriota-lépést? Fölötte kívánatos lenne, mert a nemzetiségi kérdést Magyarországon meióbb méltányosan s igazságosan kell elintézni, minél előbb, annál jobb, minél később, annál rosszabb.

Azt hisszük, a magyar kormány elég bizonyították adta annak, hogy minden honpolgárt egyenlő szabadságban, és jogokban részesít. Nem a magyarokon múlik, hogy a béke s nyugalom, mely közöttünk honolt, lelketlen igazgá emberektől megzavartott. Éppen a nemzetiségi korifeuskok a sor, hogy józan viselkedésük által megmutassák, miszerint e hazának hű fiai. Becsüljék meg magukat s a közbölcsés mások részéről azután meg fog elmaradni!

HIREINK.

— Uhljárík Szende, a túróc-szent-mártoni áll. elemi iskola tanfőjót a tanügyi kormány a rutkai állami elemi fű- s leányiskola s az ovoda igazgató-jává lépette elő. Hogy a mártoni elemi iskola mit veszt Uhljárík eltávozásával, azt a rutkai hamarosan megfogják tudni. Régen kimondta Simay, a híres magyar pedagógus, hogy »a iskola én vagyok!« Ha igaz a mondas, ha igaz, hogy az iskola a tanfő — pedig igaz — akkor a rutkai állami iskola hova előbb a legrendesebb, a legintimaszerűbb e nemű iskolája lesz a felvidékek. Uhljárík ertenedtel munkássága, kötelességérzete, pedagógiai ismeretei és tapintatossága okvetlenül ki fognak domborodni a vezetésére bizott fontos intézet életében s amikor gratulálunk Uhljáríknak a váltig megérdemelt előléptéséhez, egyben gratulálunk a rutkaiaknak is új igazgatójukhoz. A munkában kifárdat vezetőt ambiciózus, modern igazgató váltja fel, aki hamar kifogja vívni magának az elfogulatlanok elismerését, nagyrabecsületes. S meggyavogó győzöve, hogy rövid időn büszkén fognak dicsekedni a rutkaiak iskolájukkal... Mi a magunk részéről reméljük, hogy az új igazgató ezentúl sem fogja munkásságát elvonni lapunktól. Ez önző reményünk kifejezéséül vesztünk búcsút szorgalmas munkatársunktól s szívvel kívánjuk, adjon Isten erőt, e találon oly munkaköréhez; szívvel kívánjuk, hogy ne galázon olyan akadályokra, melyek ambicióját s energiáját meglankasztanák!

— Athelyezés. A vallás- és közoktatási minisztérium Schiller Irma túróc-szt.-mártoni állami polgári leányiskolai rendes tanfőjót Nagyikindára helyezte át. Athelyeztetése nagy meglepetést okozott, mert azt nem várta a közönség, de úgy tudjuk, ő maga sem. Eltávozását által a polgári leányiskola egyik legbuzgóbb munkarejét veszteli el. Kívánjuk, hogy új otthonában kárpolitán találjon a nem várt meglepetésért.

— A kis-kriváni turistaménház felavatása. »Magyar Turista-Egyesület« Vagyóvíri Osztyála folyó évi augusztus hó 20-án azaz Szent István napján tartja meg a Kis-Krivánon, 1400 m. magasságban épült s Gróf Majláth György úr ő méltóságáról elnevezendő »Majláth ménháznak« ünnepélyes felavatását. A turista kirándulással egybekötött felavatási ünnepély programja a következő: Augusztus hó 19-én a délelőtti személy- vagy gyorsvonattal indulás Zsolnára. Innen délután 3 órakor kocsikon Tverchovára, elszállással, közös vacsora, meghálás. Augusztus 20-án reggel 6 órakor indulás gyálog a vadregényes Vrátna-völgyön át, mindenütt Igen jól járható utakon, a ménház magaslatáig. Itten a lorránj pihenő, villásreggeli. Reggelt után fel a kis-kriváni csúcusra (1714 m.), onnan visszatérve 12 órakor a ménház turistateárába, annak ünnepélyes felavatása, 1/2 órák orator Várisztaebéd. Ebéd után le Tverchovára, onnan Zsolnára, az éjjeli vonattal kiki haza.

— Nagy tűz volt e hó 11-én Bisztricskán; éjjel előtt fel 12 órakor kigyúlt Révay József földbírtokos istállója s mire észrevették, az egész tőz lángtengerben állott, úgy, hogy a padláson alvó béres alig tudott menekülni. Csakhamar kigyúlt az összes gazdasági épület tetője a cistűrel együtt s a lángnyelvek bevilágították az egész túróci völgyet. A mártoni, bisztricskai, trebozói és kostányi tűzfőzők minden erejüket megfeszítették, mire a tűzet lokalizálni tudták; de az istállóban elhelyezett állatokat így sem lehetett megmenteni. Bengett 150 juh, 7 szép tehén, néhány borjú; továbbá az összes gazdasági eszközök, gépek, szekerek, stb.; s csűrben 100 kereszt rosz, takarmány; a kár vagy 6000 frt. A kárvalott nemes lelkű mi sem bizonyítja jobban, mint az a felelete, amit részvétem kifejezésekor adott: »A jó Isten adta, elvette; remélem, meg visszaadja. A kár, mely ért, nem bánt annyira, mint amennyire azokat a szegény szerencsétlen állatokat sajnalom.« Aki ilyen esethen is képes az állatokot sajnálkoni, bizony megérdemli, hogy az Isten visszaadja, amit tőle elvett.

— Daxner Samu zongorája. A tiszolci hírhedt pánzláról, Daxner Samuról olvassuk a Roznyói Híradóban a következők érdekes sorokat: A hírhedt tőz vezér Daxner Samu dr. tiszolci ügyvéd évek hosszú során keresztül, csak a törvény kényszerítő hatalmának engedve, végrehajtás útján fizeti meg évi 3 forint iskolaadóját. Hogy milyen kifikkus egy agítarocská s hogy vezet évek óta orránál a végrehajtó hatóság, fényesen igazolja az a tény, hogy az évenként 3 forint erejű lefoglalt zongoráját mindenesethen Manica András bírólveti meg, miután arról, hogy a »komédiából« lefoglalt zongora mikor és milyen körülmények között fog elárvereztetni, soha semminemű szabályos hirdetés közlőre nem tétetik. Így aztán Daxnernek mindig sikerül megmutania, hogy csak végrehajtás útján fizet; de viszont sikerül neki az is, hogy iskolaadója már számtalanszor lefoglalt zongoráját minden nehézség nélkül, a vele egy kézre dolgó Manicával újra birtokába csempeszi.

— Kereskedelmi és iparkamari közlemény. Több oldalról nyilvánult óhajásnak megfelelőleg, az áruforgalmi statisztikáról szóló 1881. XIII. és 1895. XVIII. törvénycikkek végrehajtása tárgyában f. évi június hó 21-én 2605. elm. szám alatt kiadott kereskedelmiügyi miniszteri rendelet német fordításban jelent meg és a »Pesti Könyvnyomda részvény-társaságnál«, Budapest, V., Hold-utca 7. szám példányonként 20 kr-ért kapható.

— Különös végrendelet. Londonban nemrég egy ember halt meg, ki végrendeleltéleg megiltotta fiának a bajuszvilást; ellenkező esetben elvesztik az örökséget. Ez a dicsőtű úr agha volt nagy barátja a magyaroknak.

— Kivándorlási ügynökök Arvamegyében. Missler brémai kivándorlási ügynök régóta titkos összeköttetésben áll a felvidéki községeinek lakosaival, tanítóival, a kik aztán jó bérért ügynöksöknek és segédkeznek Misslernek üzérkedéseiben. A felvidéken már számtalan olyan csalást követtek el, hogy a szegény nép utolsó vagyonkáját eladja s az árának egy részét előlegül küldi meg a kivándorlási ügynöknek, hogy részére hajójegyet szerezzen, az illető szegény ember aztán vár egy-két évig a jegy, vagy a pénze után, utóvégre koldulni indul. A trsznai szolgabíróság a napokban fölfedeztet Jablonkán két ilyen üzérkedő ügynököt, a kik szép ígéretekkel rávették néhány embert a kivándorlásra. Az egyik Vojtá János jablonkai lakos, a másik pedig Lattyák István chizsnei tanító. Ezeknél az embereknel a trsznai szolgabíróság házmotózást tartott s számos oly levelet talált náluk, a melyek azt bizonyítják, hogy üzleti összeköttetésben voltak a brémai kivándorlási ügynökkel. Az iratokat elkoztatták s egy Vojtá, mint Lattyák ellen megindították a vizsgálatot.

Irodalom.

Milleniumi történelem. Az Athenaeum r.-társaság kiadásában megjelentő A magyar nemzet története című tíz kötetes nagy munkának (milleniumi kiadás) harmadik kötetéből (Anjouk-kora) megjelentek egymásután a 33., 34., 35. számokkal jelzett füzetek szebbnél-szebb szövegképekkel és műmellékletekkel. Mindjárt a 33. füzethez pompás műmellékletek vannak csatolva, az egyik ábrázolja »Contarini András visszatérését Velencébe a chiogiai diadal után,« Paolo Veronese világírú festménye után, melynek eredetije Velencében a dogék palotájában van; a másik II. Albert osztrák herceg arcképe az ambrási gyűjteményből. Ugyanebben a füzetben öt szép tájképet találunk eredeti felvételek után u. m. Dörre Tivadartól: »Déva vára;« »Lubló;« »A rozgonyi csatáról;« Cserna Károlytól: »Sáros vára és »Szepes vára,« mind megannyi történelmi nevezettségű helyek. A 33. füzethez műmellékletül van csatolva »Ozori Pipó« arcképe Andrea Del Castagno firenzei festménye után és »Anjou Károly, Martell Károly és neje Klementina sírmellékének« fotografiája, Nápolyban, a Szent-Janárius templom főbejárata feletti sírkörül véve. Ugyancsak ebből a temblomból »Endre nápolyi király sírmellékének« fényképe; valamint »IV. Károly, neje Valois Blanka és fia Vencel arcképei, a karlsteini vár Mária-kápolnájának falfestményéről levéve, vannak a 35. füzethez műmellékletül csatolva. Ennek a két utóbbi füzetnek remek szövegképeiből ki kell még külön emelnünk néhány szép tájképet, u. m. Cserna Károly eredeti rajzai után: »Sólyomkő« és »Pécs látképe;« Dörre Tivadar rajzában: »Trencsén vára;« Székely Árpád eredeti rajza után: »Visegrád;« »Sebenico;« »A köngsfeldeni apácakolostor« látképeit. A 35. füzetben kitünő tollu korrajz- és történetíró, Poór Antal megkezdte az »Anjouk-korának« második könyvét, melynek címe »Károly Róbert külpolitikája«. Az első fejezetben Zára és Velence, valamint a horvát-dalmatörzsi zavarokról; a második fejezetben pedig a Szerbiával való összeköttetéséről és a havasalföldi hadjáratról; a harmadik fejezetben aztán a nyugati politikáról; végül a negyedik fejezetben Károly király családi viszonyairól és utolsó éveiről szól a tudós

szász rendkívüli alaposággal, vonzó és világos történelmi stílusban. Egyes füzet ára 30 krajcar. Félévre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Kaptható minden hazai könyvkereskedésben. Az előfizetők minden szombatban kapnak egy-egy füzetet.

CSARNOK.

A kézfogásról.

Mi is tulajdonképen az, mikor valakivel kezét fogunk? A közhírt szerint kölcsönös baráti érzetek kifejezése. Tehát udvariassági tény, mint a tengeren találkozó hajók lobogó jelzése. Az az, megálljunk csak. A dolog talán még sem így áll. Az a hadihajó tisztán csak udvariaskodik, míg a mi kézfogásunk érzelmi kifejezése, amely érzelmeinek legfőbbzör nyoma sincs bennünk Igen is. A kézfogás is, nálunk a civilizált emberek egyik hazugsága.

Szörnyűségesen elterjedt ma ez a szokás, a mi tulajdonképen a naiv, primitív embereknel divó érintkezés módja. A művelt nyugaton már kevésbé divik; a messze keleten, vagy délen a szoniálknál ha két kaszinói találkozik, egymással tesszük. Mert mi már alkotmányos nép vagyunk. A művelt nyugati udvariasan megbicceni fejét, mosolyog, hajlong plasztikai kecsesed, de kezét csak akkor nyújt, ha messze földre távozik, avagy kiváló alkalmat adtán, mint pl. mely gyász, vagy nagy öröm kifejezésének szükségét érzik.

Egy nap megolvastam nyolczvanhárom emberrel fogtam kezét. Ezek közt kilenc volt olyan, akiket sohse láttam, nyolc olyan, akiket megvetek, harmincnyeg, akik már névze egész közönyösek, csupán harminckét egyen volt olyan, akiket ösztönten óhajtottam üdvözölni.

A legfőbb kézfogás tehát hazudozás. A nagy urak ezt szokták mellékelni semmitmondó ígérethez, nyomatekűl; mi után szavaik — olykor egész erkölcsi lenyuk — egy nagy »nesze semmi, fogd meg jól« barátságos mosolylyal nyújtják kezüket, mint a mészáros az ökröt esontot, nyomatek gyanánt. Az ökrösontnak azonban tartalma van; a nagy urak kézsorításában a legfőbbzör még az sincs.

A földműves, a kisiparos szörnyű buzgalommal nyújtogatja a kezét. Hja, ki akarja aknázni teljes mérvben az epochalis »negyvennyolcat.« S uraink is szörnyű mód sűrűn nyújtogatják kezeiket. Utóljára is semmibe sem kerül. Az iparos szívesebben vár ó számlával, ha kezét fognak vele s azt mondják, hogy pár nap múlva jöjjen. A doktor silány díját is ez a kézfogás van hivatva, hogy tiszteletdíjja tegye. A királyi ügyész, a pap, a hóhér, mind mind kezét fognak az elítéltelel. Gróf Lemeznáról beszéltek, hogy 1876-ban, mikor Francescanti a hóhérnak átadta, kezét fogott vele s így szólt: Leben sie wohl! Sőt magam is emlékszem, hogy mikor egyszer, a többek közt egyik végrehajtó — nem tudom hanyadszor — felírta remek Streicheremet és én a poklok legalsó extra fűtésű helyiségében kívántam s óhajlásomnak halgatóság is kifejezést adtam, ő befeljezer funkcióját, oltette írószközeit és — kezét nyújtott.

Ez a szörnyű mánia azt hiszem a parlamenti élet posztulátuma. A hónapok népszerűségének ez a fő eszköze. Mert gondoljuk el csak, mennyi mindent össze kellene beszélnök, holott egy kézfogás mi mindent kifejezni képes. S azután a kezét megmossa az ember.

Itt volna valóban az ideje, hogy ennek az örökös pantomimikái hazudozásának, a társadalom művelt része véget vessen, vagy azt legalább korlátozza. Ez

a szokás így, mint nálunk is túlzott mérvben, azonkívül, hogy nevelés, még — antihigienikus is.

Az esztetikai érzéssel bíró emberbe nézve, kell, hogy keletlenül legyen idegen emberek kezét tapogatni. Lehet, hogy az a kéz, mely most az övét szorongatja, néhány perc előtt onszetikus funkcióit teljesített; lehet, hogy pénzt olvasott, mely valami ragályos egyentől eredt, vagy épp egy perc előtt egy ragályos ember kezét szorongatta. Teljesen jogosult, indokolt, az az ellenszenv, a mely legfőbbzör kéznújtások alkalmával bennük keletkezik; s ha alkalmat oly egyület, mely egészség szempontból a kalap leveletével járó köztisztét perhorreszkálja, sokkal inkább jobb lenne a kézfogás kiküszöbölése, vagy legalább annak korlátozása.

A kéz nyújtása csak abban az esetben kellemes, ha valamely szűfíd gyöngéd, sima kezét érthetjük, ilyenkor elűnnek a bakteriologiai akadályok is.

Alkotások tehát egy tizenegyedik parancsolt: Felebarátodnak, ne nyújt kezét, kivéve, ha a visze ellet. Felebarátodnak ha az szép, persze fiatal s feléd nyújtja, megcsókolhatod — — — eh bien, akar az ajakát is.

Sz—i.

Nyiltér.

(Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelőseget a szerk.)

Henneberg-selyem csak akkor valódi, ha közvetlen gyarmából rendelik — fekete, fehér és színesek 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikós, kockázott, mintázottak, damasztot stb (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban stb) postabér és vamentesen a hazhoz szállítva és mintak postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** — Szvájcha címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 1

142. sz. 1895.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a znióvárakjai kir. jbróság 1895. évi 1195. számú végzésével Arkay Kálmán budapesti ügyvéd által képviselt Schön Mór Manó villányi lakos felperes ellenére Kovácsik Miloslás znióvárakjai lakos alperes részén 102 frt 41 kr. követeles és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 611 frt 50 kr. becsült ingóságokra, a fentidezett kir. jbrósági 1369. számú végzéssel az árverés elrendeltetvén annak leendő megtartására határidőül **1895. évi augusztus hó 27-én d. e. 10 órája** tűzetik ki, a mikor bíróság lefoglalt 1—45. folyó tétel alatt szobabútor, házi felszerelés, különféle italok, 1 kecsi, 1 szekér s egyéb ingóságok a legfőbbet igerőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becseron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok kik az elárverezendő ingóságok vételéről a végrehajtó követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. A törvényes határidő hirdetmények a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Znióvárakban, 1895. évi augusztus hó 6-án.

Szibner,

kir. bír. végrehajtó.

Legjobb a molokak, halak, könyvtáraknak ajánlom.

"Zacherl"

molokak a házi állatok parasitái stb. stb. ellen.

csodálatraméltoan hat! Ugy öl, mint semmi más szer, mindennemű rovarokat, és ezért mint egyetlen a maga nemében dicsértetik és kerestetik. Ismertető jelei: 1. a lepecsételt palack, 2. a »Zacherl« név.

Turóc-Szt.-Márton: Graber Miksa és Fia
Schwarz Kálmán
Soltész L.

Liptó-Szt.-Miklós: Bodický D. M.
Pálka Péter
Schavernoch G.

Liptó-Szt.-Miklós: Trnowsky József
Gál Emil
Burdla János